

Правда Зоря

4. WARSZAWA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст. під неділю на 8 ст.
АДРЕСА: Нова Зоря Львів, ул. Кляноновича ч. 8, II. пов. — Телефон 4—48. ■ Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Конто П. Щ.: Краків 405.867.

Самбірська справа

II фактичний стан і засаднича оцінка.

I.

В Самборі, в одній з головних церков перемиської дієцезії, в часі великого торжества коронації чудотворної ікони Матері Божої, зайшла подія не тільки дуже інтересна, але й не менше поучаюча.

Наочні свідки предствляють ту подію як слідує:

На згадане торжество прибув між иньшими священниками також о. С. Кульчицький з Вошанець, знаний від літ промовець на вічах і народний діяч з написаною проповіддю і предложив свої услуги місцевому парохови, о. Рабієви, котрий прийняв пропозицію у справі проповіді. Зміст тої проповіді, густо перетиканої віршовими цитатами, був далеко більше агітаційно-вічевий, ніж релігійно-цековний. Суть того змісту полягала на вихвалюванню народу а потому й інтелігенції в спосіб, який з релігійною проповіддю мало мав спільного або й нічого. Проповідник говорив пр. так: Є такі, які говорять, що наш нарід лінвий. Але такому дав би я 1 1/2 морга поля і семеро дітей — чи дав би він собі з тим раду? А наш хлоп дає собі раду! Подібна й наша інтелігенція, робуча, релігійна, побожна, дбає за Церкву. От на примір такий визначний діяч і письменник д-р Андрій Чайковський...

Тут присутній на проповіді перемиський Владика, Преосвящений Йосафат котрий уже передтим непокоївся змістом проповіді, знаючи докладно найостріші виступи п. А. Чайковського проти Церкви, сказав отсі слова:

— „Отче, згляньтесь на нарід в такім числі. Він прийшов почути Слово Боже. А ви о чім говорите?“

На те о. Кульчицький відповів Владичі, що незабаром скінчить і говорив дальше. Тоді Владика Йосафат сказав до нього:

— „Прошу вийти!“ (Наочні свідки рішучо заперечують, немов би Владика ужив слова „злізайте“, чи „злізьте“, як подала польська а за нею й наша ліберальна преса). А до пароха церкви о. Рабія звернувся Владика зі словами: „Прошу виголосити проповідь про Матір Божу“, що й сталося. В церкві весь час і потому до кінця панував абсолютний слокій. Ніякого „тумульту“, як се пробували розголушувати деякі люди, не було рішуче. Між народом, як оповідають віродостойні люди, викликав той інцидент таку легенду; що на проповідницю дістався якийсь чоловік, перебраний за священника, і ніхто його не пізнав, що він не-священник, тільки пізнав наш Епископ тай казав йому зійти з проповідниці, а той зійшов.

Так предствляється стан фактичний тої справи.

II.

А тепер оцінка фактичного стану справи і поведіння II дієвих осіб. Згори зазначуємо, що не думаємо осуджувати о. С. Кульчицького, але навпаки, бачимо дані, котрі дають можливість зрозуміти його. Хоч загал нашого духовенства безперечно сповняє як слід своє учительське завдання проповідування слова Божого, то лучаються у нас, як в духовенстві кожного иньшого народу й такі люди, зрештою особисто бездоганні, котрі через довголітню політично-агітаційну працю так привикли до неї, що на вид кожної більшої маси виголосують при всякій нагоді менше або більше агітаційну промову, оперту на похвалах для тих, до котрих говорять, щоб позискати їх. Се річ людська і часто стає другою натурою, хоч засадничо в ніякій церкві недопустима, а вже при великих, спеціальних релігійних торжествах просто немислима.

Що до оцінки поведіння Владика на місці, то вона може бути всяка — залежно від того, на якім хто становищі стане. Коли стати на становищі „правдиво“ опозиційним, а у нас традиційним, то владика не тільки поступив але, але як не зробив би, то все було б за.

Чому? Одея з наших органів помістив статтю, в котрій доводить, що „меньшу“ річ у церкві узнали за старої Австрії як „Religionsstörung“ і засудили виновника на 7 днів арешту так міцно, що навіть старий цесар не дав амнеції за те, хоч проевля.

Але сей осуд у статті, хоч не можна йому відмовити ефективності, був би нічим в порівнянню зі статтею, яку иньший автор міг би написати, колиб Епископ сидів спокійно до кінця й зовсім не реагував. В тім випадку закиди й осуди могли бти напр. такі (як не гірші):

Заголовок: „Підозріла справа“. Зміст: Хоч ми до справ релігійно-церковних ставимось ліберально, але не можемо не підчеркнути, що поведіння перемиського владика в часі торжества було дуже підозріле. Бо тільки уявіть собі таку картину: На великім торжестві, на яке зголосили своє прибутти також чужі достойники і на яке прибули неперемітні товпи нашого народу й ріжні чужинці, одей з проповідників якби нарочно виголосив — не релігійну проповідь, тільки щось в роді кандадаської бесіди перед виборами на вічу про малоземельних селян, котрі мають лише по 1 1/2 морга поля й по семеро дітей, — а епископ слухає й мовчить!... І щож могли й мусіли подумати собі присутні чужі люди, котрі й без того читають раз-у-раз у ворожій нам пресі, що наша церква виконує завдання агітаційної трибуни! І що спільного мають 1 1/2-моргові господарства з релігійним торжеством коронації Матері Божої? І що се за владика, котрий своєю мовчальною згодою просто санкціонує й на шкоду власної церкви до значіння доказаної правди підносить закиди наших відріжних ворогів! А що ще важніше: як може владика допускати до того, щоб нашому зібраному духовенству й народови показувати з церковної проповідниці, як взір гідний наслідування, чоловіка, котрий від літ отверто воює проти церкви, в якій зродився! Ми самі цінимо п. А. Чайковського як автора „Олюньки“ й иньших повістей. Але повість одна річ, а церква друга річ. Се хіба ясне. А третя, всім ясна річ, се те, що писання п. А. Чайковського оставляють таке вражіння, немов би лучша була всяка секта (від автокефальної почавши, на про-

тестантизмі скінчивши!), ніж „римське ярмо“, до якого наш нарід іде „згогнислою кладкою“, як п. Чайковський називає унію (чомусь з неї не виступаючи, хоч так її „дінить“). І деж тут консеквенція? Але як можна вимагати консеквенції від старого, віком і довгою працею вже зломаного чоловіка, котрому треба багато простити, коли ніякої консеквенції не проявляє Владика Церкви, хоч він в силі віку і хоч він чейже покликаний до консеквенційної оборони душ своєї пастви! Таке поведіння владика мабуть кожда людина назве „підозрілим“.

На тих двох евентуальностях ще не кінець, бо є їх очевидно більше. І так Владика Йосафат міг ще спокійно вислухати навіть найдалше ідучого „коронування“ п. д-ра А. Чайковського в церкві й потому потягнути проповідника до відповідальності та суспендувати. В тім випадку „правдиво“ опозиційна преса також не знайшла б у клопоті. Статті поспішали б як з рога обильності, причім ролі можна чудово поділити. Одей орган написав би статтю п. з. „Крук крукови ока не видубає“. Зміст „опозиційної“ статті міг би бути дуже переконувачий, бо пречинь духовна влада кінець кінець мусіла б зняти суспензію зі священника, котрий має тількидесять літ праці за собою. Знаючи се, наперед міг би иньший „опозиційний“ орган написати статтю п. з. „Комедія для замилення очей“ і т. п. Третій опозиційний орган міг би написати статтю п. з. „Жорстокість“ і т. д. Словом — невичерпаний ряд тем щойно тоді отворився перед „вічними революціонерами“.

Але є ще одна евентуальність, яка на перший погляд виглядає найбільш приманчивою навіть для владика, котрий знаходиться в огні української ліберальної преси: Владика міг покликати до себе тихо першого лучшого священника й сказати йому, щоби пішов до проповідника з наказом зараз скінчити, а иньшому священникови поручити сказати вже коротку проповідь на тему більше релігійну. І ніхто був би нічого не запримітив, а всі були би переконані, що дві проповіді були власне в програмі торжества.

Та ся евентуальність хоч гарна, але має одну маду хибу: вона просто не до виконаання в такім стиску і натовні, який там мусів бути і був. І скорше проповідник, якби йому на тім залежало, міг переповісти всі ніби „патріотичні“ протицерковні статті й замітки п. д-ра А. Чайковського аж до його аргументу, що давні патріархи мали пречинь рівночасно по кілька жінок (а патріархами були і жертви Богу приносили!), — аїж епископський післанець міг би протиснутися на пять кроків у битком набитій церкві, де кождий рух викликає і мусить викликати безцілну суматоху й слушне обурення здушеного народу. І колиб опісля Владика хотів оправдуватись перед кимсь, що він „послав післанця“, то опріч іронічних менше й більше делікатних уваг не зустрів би хіба нічого й від нікого.

Ба, є ще одна евентуальність: Владика міг дати знак діяконам, щоби не уважаючи на дальшу проповідь про д-ра Чайковського як взірць католика, зачали правити й тим перервали проповідь. Але заходить питання, чи хор був би зорієнтований й відповів. А коли ні, — дивовижка була б іще більша.

І ще міг Владика замість по українськи сказати свою думку о. Кульчицькому по латинськи, як підносить дехто в формі закиду. Та се доперва дало б „підставу“ до тровлі всяким опозиціонерам! Мовляв — „мови рідного народу стидається“...

III.

Та годі Епископа таки зовсім увенити в наших обставинах, бо се — просто не годиться. Отже признаємо, що імена Владика є, а полягає вона на тім, що Владика Йосафат перед тим торжеством не оповістив в перемиській єпархіальній органі, що зносить видану попередно заборону читати „Український Голос“, в котрім п. д-р А. Чайковський описує всі „кривди“, які нам Рим робить з витревалістю гідною ліпшої справи. Тоді провідника можна потягнути до відповідальності. А без того годі, бо міг би відповісти: „Я послухав заборони Преосвященного й не читаю „Укр. Голосу“ тай не знаю, що там п. Чайковський випишує“.

Поза тим доволі трудно доглянути „згіршення“ в тім, що Владика сповнив свій обов'язок, обороняючи засаду Церкви, що церковна проповідання має служити до релігійних проповідей.

І в давній і в новій історії поведення християнських Владик відомі виступи далеко більше енергічні, котрі доходили аж до фізичних цисій. І ніхто тим не гіршиться, бо люде не ляляки і тому всі не можуть мати однакового темпераменту. А люде з темпераментом певно до найгірших не належать.

Справедлива критика кожного виступу є тільки тоді, коли замість критикованого способу виступу покажеться інший, який може устояти перед критикою.

На кінці ще одно: Минє трохи часу й вічні опозиціонери знайдуть собі інші причини до опозиції. А описана тут самобірська справа, зв'язана з історією чудотворної ікони може причинитися до того, що наш загал пам'ятатиме, що є якась Влада і в нашій св. Церкві, котра має отворені очі й уши тай уважає на все. Коти се взяти під увагу, то й поступок ініціатора тої історії о. С. Кульчицького хоч сам по собі слушно піддавний осудови Владика, може мати й добрі наслідки на будуче.

.....
ГУРТОВО. **ДЕТАЙЛ.**
 НОВОЗВОРЕННИЙ **ФУТЕР**
 — МАГАЗИН — **АБРАГАМ ФЛЯСТЕР**
 Львів, пл. Краківська 6.
 поручає готові футра та різьоронні скірки по конкурентній цінах. — Дл. П. Т. Урядників 292 на догляд. 5-10

Видалення 18 російських емігрантів
 Польське міністерство внутр. справ знову видало розпорядження про видалення з Польщі протягом двох тижнів ще вісімнадцяти російських політичних емігрантів, головю з Варшави та Вільни, за „надуживання правом азилу“. Між инш. висилають Гапоновича, сина католицького протопресвітера східного об'єднання в Вильні, б. правосл. протоєрея, і Валентина Лехна, б. начального редактора газ. „Варшавское Эхо“, котра виходила в 1922 р., як орган „б'юро національних меншостей“, при участі пок. О. Саліковського та инш. українських журналістів. Лехно — член партії кадетів; Гапонович — безпартійний, ще зовсім молодий чоловік.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.
 На адресах нинішнього числа зазначуємо частині наших передплатників висоту пренумерати до дня 1. жовтня с. р. Другій частині передплатників зазначимо на адресах слідуючого числа.

ОСИП СТЕФАНОВИЧ **Л Ъ В І В,**
 вул. Галицька ч. 16. **новости для Пань, сукна на мужеські одиня. Англійські крєпи на реверенди і папистики для**
 ранше **РОМАН ЗУБИК** поручає 217 **П. Т. Отців.** 14—30

Дві промови -- дві методи

Минулого тижня почалася в Женеві, на річних загальних зборах Союзу Народів, дебата над звітом Ради з діяльності за останній рік. Заступники всіх держав мають змогу висловити свої критичні погляди не тільки на саму діяльність Союзу, а й на всі зв'язані з нєю міжнародні питання, представити свої домагання і приєднувати інших для своїх ідеальних чи реальних цілей. Щось подібного як у парламентах бувають бюджетові дебати, з уваги на вагу таких зборів, члени-держави звичайно не задовольються своїми звичайними заступниками в Союзі, а посилають окремо найважливіших представників своїх урядів: міністрів закордонних справ, або й самих президентів ради міністрів. Так ось, сям разом Німеччина заступала, ізза недуги мін. Штрєзємана, сам канцлер імперії Мюллер. Також Австрія післала туди свого канцлера пралата Зайпеля. Оба сі заступники двох німецьких держав мали вже нагоду промовляти й одні з перших виступили з великими програмами вимі промовами: Мюллер 7-о, а Зайпель 8-го с. м. І сей і той заступав державу, що програла війну, що мусить двигати тяжкі наслідки своєї невдачі і що дуже потребує прихильності або помочи інших — побідників і нестральних. Тому цікаво, як у сій подібній політичній ситуації оба політики вивязалися з своїх завдань.

На сім прикладі найкраще можна бачити, що політику роблять одиниці, провідники, і роблять її так, як уміють, — один ліпше, другий гірше, і з таким же очевидно наслідками. Досить, що оба канцлери німецької нації мали в Женеві різне шастя й неоднакові успіхи. А в тім, і межі самими особами обох канцлерів велика різниця. Тут соціал-демократ, там католицький священник. Тут вічевий агітатор, там зрівноважена понадастнова людина. Тут новик у вмілости стернувати державним кораблем (бож хита підписання свого часу версайського трактату не дало Мюллерови великого державно-політичного досвіду), там заслужений і широко у світі знаний штатсман. Не диво отже, що й їхні виступи мусіли мати неоднаковий характер і неоднаковий успіх.

Та все таки можна в їхніх промовах знайти дещо спільного, що в данім разі одному й другому треба поразувати в заслугу. Оба вони не згадували про найважливіші домагання своїх країн: Мюллер про окупацію Зарєня, Зайпель про „аншлюс“, обєднання Австрії з Німеччиною. Як то, що не провинна? Певно, на погляд типового нашого земляка, се великий навіть злочин: на його думку, завдання національної політики лежить у вмілости як найголосніше і найдрастичніше, все і всюди, виявляти всі думки і почування свого громадянства; одначе такого погляду поза нашою країною ніде зі свічком не найдеш, хіба тільки в Ковні, з яким ми зрештою не можемо рівнятися. Досить, що німецькі політичні провідники в Женеві не згадували у своїх промовах про сі свої хоч некучі національні справи, про котрі згори мусіли знати, що в данім місці і в данім моменті не можуть бути заспокоєні, та що в противнім разі моглиб тільки безцільно спровокувати неприхильні для себе настрої.

І в тім, що оба політики говорили, були ті самі справи: справа розбєрєння й охорони недержавних народностей,

одначе нічого спільного не було у собі, яким ті справи в обох промовах були трактовані. Наперед Мюллер нерівно трактував обі проблеми: про розбєрєння говорив дуже багато, про права меншин дуже мало; натомість Зайпель обговорював сі справи рівномірніше, а навіть головний натиск поклав на проблему національних меншостей. Заступник Австрії поступив дуже правильно, бо кождому розумному ясно, що занедбань Союзу Народів в обох сїх справах не можна класти на одну вагу: бо коли С. Н. в справі розбєрєння при найбільшій волі не богато міг би в даних обставинах зробити, то на свою поведінку в справі меншин безмірно менше може знайти на своє оправдання. На сім-же пункті, критика пралата Зайпеля просто розсторювала досьогочасну політику С. Н. була дуже поважним мemento на будуче, яке — можна надіятися — не остане цілком без наслідків. Критика о. Зайпеля була тим ефектовніша, що була попереджена кількома компліментами для С. Н. і взагалі була обрана в гарну дипломатичну форму.

Натомість канцлер Мюллер не побзбувся двох навичок, що на жєнєвськім ґрунті були не то зайві, а й шкідливі. Перша навичка — то вєча чи радше соціалістично-партійна метода трактувати справу, трактувати її з докринарського становища і згори підсудати противникови злу волю; друга навичка — то, може не так соціалістична, як радше пруська неперєбєрєчівість у висловах: шорсткість тону і погано скриті погрози. Немаєсє було й те, що з його промови дїсталося ненамірене певно вражіння, неначе розбєрєння не обхїдне не так для загального мира, як тому, що Німеччина обєзружена... Досить, що успіх промови Мюллєра був цілком не той, якого він сам і всі Німці сподївалися. Заступник Франції, Бріян, очевидно в порозумінню з Англією дав дуже неприємну відповідь — таку, якої німецькі заступники в Женеві ще не чули. Штрєзєман має оправдану причину дуже жалувати, що небула не позволила йому самому заступати Німеччину перед С. Н. А уряд канцлера Мюллєра стоїть перед своїм кінцем у Німеччині.

Ювілей О. Грузенберга

оборонця видавців повного „Кобзаря“
 В перших днях жовтня с. р. минає 40 років від початку адвокатської діяльності Оскара Грузенберга, одного з найславніших адвокатів Росії. В 1917 році О. Грузенберг вибраний був сенатором (членом найвишого суду в Росії). Грузенберг з походження жид. Особливо вставився він підчас головної розправи Бейліса, обвинувачуваного в ритуальнім убийстві в Київї. В 1912 р. Грузенберг виступав перед російським судом як оборонець видавців повного „Кобзаря“ Шевченка, поставлєних перед суд російською владою. Сей виступ Грузенберга був виразом ідейних симпатій славного адвоката до справ переслідуваної української нації. Грузенберг є почесним членом Наукового Товариства ім. Шевченка. Нині Грузенберг живе в Ризі, в Латвії. Други, клієнти й почитателі Грузенберга готуються урочисто відсвяткувати 40-літній ювілей його адвокатської діяльності.

На міжнародну виставу прєси
 (Від власного кореспондента).
П. Сучасна катол. творчість.

Виходжу на поверх старого монастиря, де приміщено сучасну катол. прєсу й письменство. Дві перші салі займає прєса-й письменство катол. місії. Увагу звертає на себе великий глоб земної кулі з надписом слів Спасителя: „Дайте й научайте всі народи!“

Вже нема ніякої країни й ніякого народу, до котрого не дійшла наука Христа. Се перша дійсно універсальна віра людства. Всі инші, які були і є, се в меншій або більшій мірі локальні релїгїї.

Повінь писем і газет у рїжних мовах! Рїжних чинів. Одєн францішканський чин видає прєсу в сімох мовах. Орган для дітей зачає видавати в 1887 р. в 8000 прим., тепєр печатає його в 36.500 прим. Бачу й польські місієні органи: „

„Echo z Afryki“, „Mіste Katolickie“, „Pobudka Misyjna“

Поляки належать до тих народів, які ще далеко не мають заспокоєних як слїд своїх власних релїгійних потреб. І мимо того видають енергїю та гроші на африканські місії. Що се таке?

Колї основно придивитись таким на першій погляд дивним питанням, то побачимо, що властиво нема на світі народу, котрий мав би вповні як слїд заспокоєні свої власні релїгійні потреби. Великі міста, котрі без уговку ростуть, що раз то більше „відхристїєнізуються“. В Англії, Америці, Німеччині, Франції й т. д. по-явилосє безліч т. зв. неопоган, то є людеї, котрих родичі були ще христїянами, а вони вже, під впливом брошурок з гатунку Бюхєнера „Сила і матерія“, зовсім позбулись всякого відношення до віри і церкви. Тепєр бачимо таку появу, що дійсна інтелїгенція з високою освітою наворачєється скрізь до віри і церкви, а затє пущєне неюж в рух безвірїство опановує майже всю масу півінтелїгентної й навіть частину народних мас.

СОРОЧКИ ІВАН РІДЛЬ
МУЖЕСЬКІ **Львів**
 вулиця Академічна 2.
 267 29—306

Одначе мимо того, що для релїгійних організацій є досить праці у себе, вдома, майже всі народи причиняються до удержування місії в поганських краях. Рїч ясна, що сей факт має свою рацію. А протєстують проти нього такі елементи, які у себе вдома ворожо відносяться до всякої релїгїї.

Звертає увагу велика праця німецьких Єзуїтів про місії: до 1730 р. три томи:

Окрему виставу своєї праці урядило „Місієне Обєднання катол. жінок і дївчат.“

Докладні статистики доходів і видатків.

Соціалїя ім. св. Петра Клервєнського оповіщує, що за останніх 25 літ видала 96 книжок в 60 африканських мовах. Стою й думаю, що вартє удатися до тих німецьких жінок і дївчат, може видалїб і в українській мові бодай малу історїю нашої Церкви, коли видали книжки в 60 мурицьких діалектах... „Нехай Німка скаже, ми не знаєм...“ Хто обурюєтьєся на таку думку, то може лучше зробив би, якби сам зложив шось і инших спонукать дати шось на таку історїю в нашій мові, бо вже тисячка літ минула, як Володимир Великий загнав Українців солдатами до Дніпра й охрестив на силу, а вони до сєї пори ще не злобулись на історїю своєї Церкви в своїй мові. Злаєтьєся, що подібного випадку нема в історїї христїянства, з вїячком, розумієтьєся, таких племен як Абанту й Банту. Але тив же далеко до тисячки літ історїї.

Слідують статистики Салєзіян, Домінікан, Капушїнєв. Останні показують навіть історїю церкви в Тибєті і то видану вже в 1740 р. Іх видання і в гїндостанських мовах. А Єзуїти виставляють прєгарні манускрипти на сухих пальмових листках у мові тамільській.

ГОТОВІ **ФУТРА** **ГУРТІВНО**
 та всякого рода **СКІРКИ** по дуже низьких цінах поручає **Фірма ДАВИД ГЕМС**
 Львів, ул. Краківська ч. 20. — Телефон: 43-74.
 315 **і новостворена Філія** 1—5
 Львів, ул. Леґіонів ч. 37. — Телефон: 59-96.

Лазаристи виставили докази своєї діяльності в Персії, Капушїни в Сирїї й на Балкані.

Онде стоїть мала ручна друкарня Місії Бїлих Отців. Онде Сестри Місієного Тов. св. Духа, що мають 22 органів. А онде прєітерєсний образковий катєхїзм для Індїян Канади, зладжєний о. Лякомбою, членом Чина Облєтїв. Той оригінальний катєхїзм в кольорових образах прєдставляє для неграмотних людеї всю біблїєну історїю.

Слідуючі дві салі заняті катол. письменством 19 столїття й сучасними катол. журналами. Катол. прєса оправлена в річники.

Нїмецьке Тов. ім. св. Августина (се організація накладів і редакторів) оповіщує, що в 1879 р. мало 18 членів, тепєр має їх 1.000 (тисїчу). Статистика розвитку катол. прєси Нїмци прєдставляєтьєся так: Нїмці мали катол. органи:

В р. 1871 — 126, в р. 1881 — 221, в р. 1890 — 228, в р. 1903 — 378, в р. 1912 — 448, в р. 1928 — 451. Всїх Нїмців-католиків є около 41 мільонів, з того 13½ мїл. в чужих краях, де також мають багато своїх органів.

А католики в Швайцарїї, котрих є значно менше ніж нас у Галичині, виказують 20 (двадцять) катол. содєніників і багато иньших органів!

Католики малой Австрїї поставилися на виставі дуже гарно: кожда австрїєська земля (пр. Сирїя, Тироль і т. д.) прєдставлена окремим типом (малюнком) людин, котрий держить у руках катол. прєсу. Два знамениті редаговані ідеологічїні тижневики „Schöne Zukunft“ і „Das Neue Reich“ мають окремі оригінальні плякати.

Вкінці слїдують три салі, в котрих поміщені: катол. загранична прєса, катол. прєса в Нїмеччині й катол. книжка німецька й загранична.

Чого там нема! В мовах рїжних-прєрїжних народів (з вїячком нашої, бодай я не міг відшукати нічого в українській мові).

Прєса й книжковї видавництва для дїтей, молодї, жінок. Народна освіта. Народна шукка. Наука. Робітничка катол. прєса. Полїтика. Церковні й державні справи. Господарські, фахові, станові — все з катол. становища. А недїяльних органів безліч! Далі багато видань поодиноких монашїх Чинів і Конгрегацій про акєзу, містику, організацію і т. д.

У великій салі на поверсі звертають увагу високї, кольорові, скляні стовпи, котрих призначєння менї неясне.

Публики на катол. прєсі багато. Впадають в очи монахи рїжних чинів, котрі довго стоять у деяких кімнатах й нотують шось, оглядаючи виставу дуже докладно. Я звидїв уже цілий поверх й вернувши до одної салі, все ще застає одного такого монаха, як нотував шось у свій записник під тою самою стїною одної кімнати, де я його вперше побачив перед пару годинами.

Пригадує, що я тут не дав ніякого опису, бо сеж не опис, коли зміст цілий салі називаю одним словом, або й зовсім позинаю — ізза недовстачї місця.

Катол. виставу прєси й письменства урядив „Мїжнародний Катол. Комїтет Прєси“ під прєводом ки. Альоїзія Левєнштайна й під протєкторатом кольонського кардинала Шульте.

При кінці салі шє згадаїть катол. кіно на тїй виставі. Грави фїльм п. з. „Апостольські стежки“. Зміст: В Африці серед жарї їде на ослі з мурицьким провідником-хлопчиною катол. місіонар від оселї до оселї — пустинями й лісами. Фїльм очевидно роблєний таки на місцях, в Африці. Дїлає симпатично, хоч фабули в нїм властиво нема.

Оглянувши велику катол. виставу, сїв я відпочати в одній з печєкалень. І запрїмити там рекламу: „Мєталюграф“ за 16 марок (32 зол.) без хемїкаїї і матриц печатає 1000 листів за 5 минут. Адреса: „Bürografia“, Berlin, c. 54. Weinmeisserstr. 14. Шо за дешєвий новий винахід!

Сила історичних легенд

„Нїколи не старієтьєся тільки те, чого нїколи не було.“

Отсей правдивий висказ пригадуєтьєся з приводу повалєння новими дослїдами цілого ряду історичних легенд і видумок, які освічені люде до недавна уважали правдивими. Осє деякі з них:

1. З історїї грецької фїлософїї відомо було всїм, що Дїогєн мєшкєв у великій бочцї, Тимчасом тепєр стверджєно на основі рїжних жєрєл, що старі Грекї тільки так глумливо називали малу, неформєну хатїну-ліпняку, в котрій жив той фїлософ.

2. Кождий учєнь у школі вчився, що спартанський король Леонїдєс заступив дорого великому перському вїєйську в Термопїлях з горсткою 300 людеї. Тимчасом тепєр уже напевно відомо, що Леонїдєс стоєв у Термопїлях з силою 10.000 вїєйська.

3. Цєзар, умираючи, не сказєв: „І ти, Брутє проти мене!“, тільки мовчїки впаз уже по першїм ударі штилету.

4. Дві тисячі літ писали в історїях, що єгїпєтська царїця Клеопатра пошанувала римського вождя Антонїя великим піром, на котрім дала йому пїти дорожчїнну перлу, розпущєну в оцтї. Так писали весь час — і навіть не завдали собі труду, прєреконатися, що перли в нїякій оцтї розпустити неможливо.

5. Про самоубїєтствїя Антонїя Октавіан казєв убити Клеопатру. Тимчасом у вєїх історїях писали досї, що вона сама скїнчила життя, приложивши собі до свого тіла їдовиту гадїну.

6. Про великого учєного Архімєда писали в історїях, що він мєв сказати: я висадив бї землю з її бїгу, якби у всєсвітї була стала точка, щоб опєрїтис на нїй для підваження землі. Тимчасом Архімєд нїколи того не сказєв, а сю байку пустив у світ Вїкставїєс.

7. Таксамо неправдою є, немовби Архімєд, відкривши фізичний закон, що тіло в водї позїрно тратить тільки зі своєї ваги, кілько важить витиснена ним вода, — мєв крикнути: „Гєврєка!“ (Я знайшов!) і з тим криком бїгати по вулицях мїста Сиракузи.

8. Таксамо неправдою є, що Галїлєї, відпрїєгнувши науку Копєрніка, що земля крутїтьєся докколаї сонця, мєв крикнути: „А прєдцїнь вона крутїтьєся!“

9. Рївнож неправдиво іпрїєсують Лїотрови, що він у боротбї проти катол. Церкви мєв заявити: „На тїм стою і не зїду з того!“

10. Неправдою є, немовби цїсар Фрїдрїх сказєв комуєнебудї: „Вчїєс рєпїтї без нарікань!“ — хоч єя думка достїйна цїсаря.

11. Неправдою є, немовби генерал Камброн сказєв про битвї під Ватєрлою: „Гвардія вмирає, але не піддаєтьєся“. Він сам заявляв опїєсля, що нїколи того не говорив, тільки по битвї завїзєв лїкаря, щоб прєзв'язєв йому рани.

ЗБІЖЕ і ПАШУ

добрїбок Вашої щїлєрїчної праці, обезпечайте від огню тільки в своїм — Товариствї взаїмних обезпечєнь — „ДНІСТЕР“ у Львові, вул. Руська ч. 20. Інформациї уділюють місцєві агєнції. 287 12—16

12. Неправдою є, що Франціс Дракс привіз бульбу (картофлю) до Європи. Учений Саффорд доказав, що се зробив хтось инший, але хто, невідомо. Першу вістку про се дав Еспанець Педро де Леон в 1538 р.

13. Джемс Ват, котрому приписували досі винахід парової машини в хвилі над горшком, у котрім кипіла вода — взагалі не винайшов парової машини, тільки уділив її.

14. Більшість оповідань про Карла Великого і його сина Ролянда — се пізніше видумані легенди.

15. Хід Гайнріха IV. до Каноси не був ніяким укоренням, як се пишуть в історіях, тільки навпаки дуже зручним дипломатичним кроком.

16. Легенда про Вільгельма Теля і його яблоско се дуже стара легенда індо-германська. Тель не мав з нею нічого спільного.

17. Англійська королева Єлисавета ніколи не бачилася королю королівською Марією Стюарт I та її суперниця мала вже 45 літ, коли її страчено, отже не була молодою.

Таких легенд, котрі досі уважали історичними правдами, — дуже багато. Але хоч наука поважала ті „правди“, то в дійсності вони живуть і будуть жити, бо — „ніколи не старіється те, чого ніколи не було“. Легенда сильна.

НОВО ОТВОРЕНИЙ
МАГАЗИН ПОСТЕЛІ
Р. ДЖАЛА
у Львові, вул. Хорущина 5.
побіч кіна „Аполло“
порукає **КОВДРИ** вже по 18 зод., **МА-
ТЕРАЦІ** по 30 зод. — переробляє ковдри
по 6 зод., матеріали по 8 зод. 306 6-10

Закриття Товариства Білоруської Школи

Виленьське воевідство закрило „Товариство Білоруської Школи“, котре провадило енергійну діяльність у Зах. Білорусі й удержувало білоруські гімназії у Вильні та в Радошковичах. Польська преса пише, що причиною закриття Товариства було відкриття його таємних зв'язків з польським „Селянським Інтернаціоналом“, від котрого воно ніби-то дістало значні грошеві суми на діяльність в цілях комунізму. „Курер Вільєнський“ доносить, що мають бути закриті й білоруські гімназії, удержувані Товариством. (По найновіших вистягах міністерство скасувало рішення воевідства).

Охорона льокаторів

В різних державах Європи вже знесено зовсім або частинно охорону льокаторів. І так в Голяндії знесено 18. I. 1927, в Португалії 1. I. 1925, в Румунії для торговельних і промислових льокатів в травні 1925, а для мешкань в травні 1927, в Швайцарії 1. V. 1927, в Швеції 1. X. 1923, в Угорщині 1. I. 1928. В Югославії знесено заборону підвишки чиншів 1. I. 1927, в Еспанії 31. XII. 1927. В Німеччині піднесено чинші на 40 проц. (в золоті) в порівнянні з передвоєнними, причім льокаті на інтерес вільно संबідно виводити а помешкання брати на власну потребу. У Франції не вільно підвишати чиншу тільки в місцевостях поверх 4.000 населення, але вся охорона льокаторів скінчилась 1. I. 1931, а в Бельгії 31. XII. 1930.

Таким чином охорона льокаторів в більшій мірі збереглася тільки в Польщі, Італії, Австрії й СССР.

Нова національна фляга

Криваві бої в уличах столиці Полуднево-африканської Домінії Англії.

Скоро летить час. Уже 28 літ доходить від хвилі, коли Англія покорила дві свободні, мужицькі держави Бурів у полудневій Африці. Покорила і — скоро дала їм самоуправу, як розумна управителька світа. А сего року ухвалено вивести перший раз нову національну флягу великої самоуправної Полуднево-африканської Унії.

До компромісу в тій справі прийшло ще 26. жовтня 1927 р. А саме: На властивім національній праторії (краски: помаранчева, біла і синя) поміщені три малі поля, на котрих представлена стара фляга Бурів, даліше б. трансвальська, ну й англійська (т. зв. Юніон Джек) на знак приналежності полудневої Африки до Велико-бритійської Імперії.

Все зроблено, щоб се торжество відбулося достойно. Коротко перед год. 11. зайхав англ. губернатор перед будинок парламенту в Капштаті. Всі міністри були вже зібрані, голова опозиції генерал Герцог і голова угодівців генерал Смутс були також присутні. Губернатор коротко висказався про значіння нового прапора, як символу співпраці для добра краю і всіх його горожан. Хоч губернатор особисто дуже милый і люблений чоловік, оплески були слабі.

По його промові заграла гімни — полуднево-африканський і велико-бритійський.

Опісля промовив голова опозиції Герцог — в другій урядовій мові („африкаанс“ — то є по бурській). Він говорив тактовно, але підчеркнув двома словами свою опозиційність, а саме сказав, що в інтересі мира цієї землі полудневої краєви побідника з красками побіджених. — Генерал Смутс підчеркнув, що велика сила Англії проосто гарантує краєви його розвиток.

Рівночасно стягнуто з замку чисто-англійську флягу, де вона повівала відколи Англія покорила Бурів.

Так відбулося офіційне торжество — холодно, але без неприємних випадків. Зате в уличах столиці зараз потім піднялися криваві бої. Як до них прийшло, досі не знати. Фактом є тільки, що комуністичні агітатори зачали виголошувати до кольорового населення підбурюючі промови — і цю мурину зачали демонструвати проти нової національної фляги, тут і там дручі її на шматки.

Причин обурення мають вони, що правда, доволі: т. зв. „Львор Бил“ забороняє продавати їм алкоголь, т. зв. „Кольор Бар“ забороняє допускати кольорових людей до обслуговування машин, вкінці пригтовляється ще один законопроект, котрим має бути відібране право голосування всім кольоровим і навіть мішанцям.

Все те пригадали кольоровим туземцям агітатори — і зачато здержувати трамвай і омнібуси, прикрашені новою національною флягою, дерти ті фляги й топтати.

Річ вельми интересна, котра свідчить про політичний розум муринів, отся: Властивої („чистої“) англійської фляги вони ніде, в цілім місті, ані не ткнули, хоч очевидно комуністичним агітаторам залежало більше на зневаженню якраз англійської фляги, а не нової, компромі-

РАДІО-АПАРАТИ
найновіших зразків краєвих і заграничних
порукає по приступних цінах і на добрих умовах
ЛЕВ АППЕЛЬ і С-КА
Львів, вул. Лейтенів 4. 1. і 3.
212 г Кошториси на жадання безплатно. 18—30

сової. Але муринське населення мало розум і не рушило англійських прапорів буквально ніде. Се знак, що воно розуміє правну опіку Англії над усіма її горожанами й розуміє те, що виняткових законів Англія для них не робить, лиш ті, що їх покорили — Бурі.

Яка Англія уступчива, видно по тім, що згодилася не вивішувати англ. прапора над занятю від Німеччини полудн. зах. Африкою, бо опозиція аргументувала, що ту колонію переняла Англія тільки як мандатка Полудн. африк. Унії“...

НАЙБІЛЬШИМ СКЛАДОМ
СУКНА, ПОЛОТНА, ШОВКУ і ФУТЕР
— в ЗОЛОЧЕВІ —
є фірма
ЛЕВ ОППЕР
Найліпший товар за правдивою ціною 3—8

Огляд часописів

В краківській тижневик „Dzwon Niedzielny“ в ч. 37 з 9. IX. пише Ян Чеканський в статті: „Wzgorowa miejscowość podkarpacka“ ось що про село Грабовець богородчанського пов. „Дуже добре вражіння зробила на нас діяльність українського (автор пише „русского“) пароха. Цілою його мрією є зробити селян незалежними від ярів. В тій цілі отже заложив прегарну кооперативу, в якій можна всего дістати. Ніхто з Грабовців не ходить до міста, бо в кооперативі все є дешевше і ліпше, ніж у міських крамах.

Щоб зібрати молодіж обидвох полів, вибудував великий дім, в яким міститься бібліотека і сцена. В день св. Петра і Павла після грецького східного календаря дістали ми запрошення на представлення „Найничка“. Цей драматик знаменито відіграно. По представленні відбулися вечорниці, ми лишидися навмисно, бо хотіли бачити, як бавиться і танцює українська молодіж. По випрятанню салі зачалося збирати вступи від парубків (дівчата вступу не платять) Гляділи ми зі сцени на молодіж, що бавилася і були здивовані чемністю й уложенням її.

Спитав я, звідки молодіж вмє так гарно танцювати. Поінформовано нас, що просвітне товариство дає курси на селі. На забаві був буфет, в яким було пиво і перекуски, горівки не вільно продавати. По 12-тій годині забава скінчилась і молодіж твєрезіснька розійшлася домів. Дуже нам подобалася ця забава.

Перед 30-ти літими мешкав я в цім селі, був там коршмар званий „Дудь“. За моєї памяти зліцитував він 30 середних господарств — за горівку. Нині Богу дякувати цього нема, бо священик освідомив людей.

На закінчення ще мушу згадати про захоронку, яку провадять українські СС. Василянки. Що раца розкопалася ці Сестри (є їх 6) по селі, жона в свою признану сторону і збирають дівчату на цілий день до Захоронки. Матери йдуть в поле або на зарібок і не журяться про дітей. Сестри рано забирають їх, а вечером відпроваджують до дому. Дуже мило це виглядає, коли Сестра окружена дрібною дівчорою провадить ту громадку. Кожного стрічного по дорозі, поздоровляють хором (по українськи) Слава Ісусу Христу.

„Сій думку і збереш бажання; сій бажання і збереш діло; сій діло і збереш привичку; сій привичку і збереш характер; сій характер і збереш свою долю.“

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

Евхаристійний Конгрес у Ченстохові відбувся минулого тижня при великім здвизі народа. Участь в ньому взяли: Нунцій Мармаджі, кардинал Кавоскі і Гльонд і деякі члени польського Епископату.

Католицька Добродійна Акція поширюється шораз більше. Для скордиування її діяльності на американськім ґрунті й обговорення низки нових потреб у ділянці харитативної акції, відбудуться в Сент Луїс від 16—20 вересня два великі зїзди. Участь в однім зі зїздів візьме 500 монахинь, котрі працюють у добродійних заведеннях, у другім знова представники стоваришень св. Вінцентія а Павло.

Уніяти і православні в Єгипті. Й. Е. Кирило IX Мотгабгаб, греко-унійський патріярх Антіохії, Александрії, Єрусалима і цілого Сходу, що від кількох місяців відбував візитації вірних в Єгипті, переніс офіційальну резиденцію патріярхату до Александрії. Дотепер офіційальною столицею гр.-унійських патріярхів був Дамаск, хоч віддавна мешкали вони в Каїрі або Александрії. — Єгипетські єпископи коптійсько-православного обряду зложили недавно перед єгипетським урядом протест проти т. зв. Мегліс Міллі, т. є. загальній раді їх церкви, а се тому, що рада ся рішила вислати кількох богословів на студії на протестантській університеті до Англії. Члени ради оправдують своє рішення тим, що англійським є християнська релігія зближена до коптійської релігії. Однак єпископи твердять, що між догмами англійськими а коптійськими заходять суттєві ріжниця. (Сі коптійські „церковні ради“ нагадують нам наші історичні братства, що бажали диктувати єпископам, як вони мають поступати, або сучасні вже нам „комітети оборонців нашої Церкви“ з їх широкими аспіраціями. Чи не стрінулоб нашу Церкву то саме, що коптійську, колиб і в нас такі ради мали голос? — Ред.).

ТРИКОТАЖІ, сукні

в новоствореним магазині
казочно дешево!
2/4 а **Коперника 17.** 13—30

Київ — мертве місто

„Русское Время“, котре виходить в Парижі, помістидо статтю одного з політичних діячів, котрий тасмно був тепер у Києві.

Він пише, що Київ став під большевицким мертвим містом... Цілі квартали, зруйновані в часі горожанської війни, лежать досі в розвалинах. З Печерської Лаври зробили большевики музей. Число населення в місті зменшилося на половину в порівнянні до революційних часів. Все життя під острим доглядом ГПУ, навіть урядове! В Києві виходить преса українська і два російські органи.

Життя в Києві наймовірню дороге. Фунт вудженни 1 рубель (= 1/2 долляра), бутелька молока 1 руб. 20 коп., булка 15 коп. Мужеський костюм з найгіршої матерії 300 рублів. Найгірші черевки 20 рублів, заграничні 70 руб. Дамська обув се дорожає.

Ізза такої дорожечі населення одягається по жєрачому. Але є й там такі люди, котрі можуть собі дозволити на дорогі заграничні товари і шампанський вина, які купують у магазині, відвідуванім комуністичними вельможами. Той магазин міститься в будинку б. городської думи. Фляшка шампанського вина коштує там 60 рублів (30 долларів).

МАГАЗИН ФУТЕР
ВІКТОРА ЗІХЛЕРА СИНІ
Львів, пл. Галицька 14. I. пов.
Порукають **футра** дамські, мужеські футурна елєвтерія. Приймають великі кушурські роботи. Переховування футеру через літо. Ціни дуже низькі. 201 20—30

ПОЛІТИЧНІ ВІСТКИ

ПОЛЬЩА. У Варшаві відбувся конгрес польських монархістів при участі поверх тисячки делегатів під проводом Северіана Кульчицького. Конгрес зачався торжественним богослужєнням, скінчився ухваленням отсих резолюцій: 1. Конгрес домагається переімени Польщі на монархію. 2. Голова держави має мати право покликати міністрів, здержувати силу ухвалених соймом законів і заряджувати референдум. 3. Сойм має складатися з двох палат, з палати послів і сенату, до котрого мають бути впроваджені представники фахових організацій, університетів, віросповідань і особи іменовані головою держави. 4. Право контролі над урядом має прислугувати обом палатам сойму тільки при обговорюванні бюджету. — Вкінці вибрано Голову Рату організації до котрої належить 40 осіб.

СССР. Комуністичний конгрес у Москві, котрий скінчився по 6 тижнях тревання, оцінює „Роботник“ як слідує: Всі учасники конгресу однодушно притакнули плитким виводам Бухаріна, на основі котрих ухвалено й резолюції. Бухарін говорив, що тепер капіталістична продукція розвивується ще більше ніж перед війною і тому боротьба за ринки збуту мусить довести до нової фази воєн, а ті дочєрва уможливають світову революцію. Тимчасом — пише „Роботник“ — капіталізм по війні переходить зі стану анархії в стан організацийний. Таксамо організується й імперіалізм, як про се свідчить проба асекурації його, звана пактом Келлога. Таким чином больш. конгрес, котрий по 10 літах заповідає, що нова фаза воєн приготує світову революцію, котру прецінь большевизм мав викликати, сам себе осуиля.

АВСТРІЯ. Орган христ. соц. партії в Каринтії грозить сєдєсією християнських країв, колиб у Відні соціялісти взяли верх у парламенті. Тоді альпєйські краї відірвуться від Відня й Австрії грозить катастрофа.

ДО ПИСИ

БРОДИ. Прошу ввічливо помістити в своєму часописі отєє спростування: В ч. 65 (167) „Нової Зорі“ з дня 26. VIII. 1928. помітив Впр. о. Франц Рабій, парох Самб ра, статтю п. з. „Самбірська Ікона Преч. Діви Марії“, в якій при кінці так каже: „Тому я рішучо і з повною свідомістю се раз стверджую й оголошую, що коронація Чудотворної Ікони Пр. Д. Марії в Самборі є в дійсності „першою коронацією“ Чудотворної Ікони Пр. Д. Марії в нашій обряді і в нашій вітчизні.“ Для опрокінення цього твердження я зі своєї сторони рішучо і з повною свідомістю спростую: що коронація Ікони Пр. Д. М. в Самборі не є першою в нашій обряді і в нашій вітчизні.

В Зарваниці, пов. підгаєцького в славнім відпустовім місці, є чудотворна 257 **На догідних умовах** 13—20 по лінах точно готівкових продає товари текстильні, шовкові й суконні фірма **ЛЬОРЕНЦ і РІНГЛЕР** Львів, вул. Слонечна 9, тел. 15-32.

Ікона Пр. Діви Марії, яку в прр. 60-тих короновано короною, посвяченою Папою Пієм IX., а яку привіз з Риму мій дід бл. п. о. Порфирій Мандичевський, тодішний парох Зарваниці. Про це писав бл. п. А. Копєртиский, сотрудник Зарваниці, виданий бл. п. о. Л. Джульський. Це ствердити можуть: о. Корн. Мандичевський, парох Турівки, о. Т. Цєгельський, парох Струсова, о. Я. Мандичевський, парох Налужа, о. крил. І. Токар парох Підгаєць. — о. А. Зафійовський, катихит з Бродів.

ГЛИНЯНИ. Дещо про відносини та працю громадянства в літнім сезоні.) Глиняни — се одно з тих містечок в Галичині, де процент українського населення найбільший, має дві парохії та дві церкви, громада посідає великі земні та лісні добра. І здавалося, що в такій мєдом і молоком плавучій місцевості праця для добра нас самих повинна розвиватися як найкраще, коли зважимо, що Глинянське міщанство виховує в середніх та високих школах около 80 дітей. Та в дійсності справа представляється інакше. Завдяки давній — це передвоєнній пропаганді — провідирі (головно священиків) з москвофільськими переконаннями містечко це нині розбите на два табори, які себе взаємно обоюрюють, самі нічого не осягають, навпаки, користають з того сусідів, які хоч є 10-тою частю населення, то однак є панями всіх і вся. Та лише завдяки великому тактові в поступованню деяких чинників бодай в церкві і то лише в одній, удається всіх згуртувати разом до спільної молитви, та тим способом задержати можливий спокій, бо на громадянському полі — спільна праця немислима. Для нас на лихо все знайдеться якась злобна душа — як вже не в місці то в околиці — яка поставити собі за щіль розвивати нарід в імя утопійної „русської“ ідеї — народови на загиблі — ворогам на користь. Таку „почєсну“ місію сповняє тепер не хто другий — а християнський таї ще жєна пароха з Куткора — п. Монцібовичєва. А вся громадянська праця, яка провадиться в Глинянах й околиці, вложена на рамена кількох місцевих інтелігентів і студентів. В сьогорічнім літнім сезоні треба відмітити слідуочі важнійші успіхи сєї праці. 12. липня відбулося посольське віче при великім здвизі народу з околиці та з Глинян. 5. серпня відбувся заходом українських установ концерт, в яким на віршєння заслужують слідуочі точки: вправи дітей захоронки з Глинян-Заставя та продукції хору з Глинян-Заставя. Кульмінаційною точкою сьогорічного сезону, було сокільське свято в честь поляглих героїв, дня 26. VIII. Свято випало величаво при участі кількатысячній маси народу. 600 сокілів та сокілок в одностроях стануло до вправ. Свято почалося Службою Божою, яку відправило 6 священиків. Під час панахиди виголосив о. сов. Роман Височанський зі Стрия патріотичну проповідь. Відтак сформувася похід через місто. По полудни відбулися на майдані сокільські вправи. До уладження сего свята причинилися головою: Вл. Сенік Михайло, Сахно Ярослав та студенти (дєнтки) Павло Швидкий, Михайло Длїшко, Роман Паньків, Думанєч, А-брисовський, та панни: Стефа Галан, Оля Шульга, Галя Длїшко, Теофія Тарабанович і прочі. Крім сего з рамени філії „Просвіти“ виголошено по сєлах кільканайцять рефератів на освітні теми. Належить ще замітити, що хоч як мало інтелігентних одиниць є до праці та проведуду, всеж таки можна осягнути великі успіхи, коли між народ підуть люди з чистою християнською совістю та чистими руками. Треба їх на кождім пості громадянської діяльності. Українець.

ЛІТЕРАТУРА — НАУКА — МИСТЕЦТВО

„Руські“ переклади св. Письма з 860 р.

Нові гіпотези.

Як відомо, св. Ки. Володимир Велікий, а з ним і Русь-Україна, прийняли християнство офіційно в 988 р. Та християни на Русі-Україні були вже давно передтим. Цілий ряд цікавих відомостей про це наші читачі мали надому прочитати недавно в фелетоні В. З. п. з. „Початки християнства в Київській Русі-Україні (Н. З. ч. 59 і 61). Тут звернемо увагу ще на одну вістку — найстаршу згадку про св. Письмо на Україні. Се згадка в т. зв. Паннонським Життю св. Константина (Кирила), що походить з X. ст., про „руські“ Євангеліє і Псалтир, що їх згаданий славянський Апостол знайшов був підчас своєї т. зв. хозарської мисії в столиці Криму Херсонесі (Корсуні) в 860 р.

Згадка ся звучить так: „Обрѣтъ же тоу Євангеліє і Псалтирь, руоськими письмени писано, і чловѣка обрѣтъ, глаголюща тоу бесѣдоу, і бесѣдовавъ съ нимъ, и силу рѣчи приимъ, своєю бесѣдъ прикладая различнаа письмена, глаьсаяна і сьгласная, і къ Богу молитву творя, въскорѣ начать чести і ськазати. И мьнози ся ему дивляху, Бога хваляще“.

Наведений уступ має в науці вже чималу літературу. Ходить головню о те, як розуміти вістку про „руські“ переклади св. Письма ще перед перекладами св. Кирила? Цілий ряд визначних учених, українських, російських, західно-славянських і західно-європейських висловлював свої думки та гіпотези у сій справі. Але до одної якоїсь відповіді не дійшли. Найбільше учених завважало за тим, що „руські“ Євангеліє і Псалтир, що про них говорять „Життя св. Константина“, се готські переклади Ульфія. Дехто вважає їх норманськими згд. варяжськими.

Питання сему присвятили в останнім часі майже одночасно свої праці ще 3 автори: 2 російські — Н. К. Никольський і П. А. Лавров у виданню Російської Академії Наук у Ленінграді*) і 1 український — проф. І. Огієнко у виданню Української Академії Наук у Києві**).

До яких висновків дійшли вони? Скажемо відразу: кожний — до иншого.

П. Лавров обстоює стару гіпотезу: розуміння слова „руський“ в Паннонським „Життю“ як „готський“.

Більш цікавий вислід другого російського вченого: Н. Никольського. На його думку вся найстарша письменність на Україні була глаголицька. Тому і під „руськими письменами“ Паннонського „Життя“ слід розуміти глаголицьке письмо.

Та до найбільш цікавих, сензаційних висновків дійшов український автор: проф. І. Огієнко. Він уважає, що „руські“ Євангеліє і Псалтир, що їх у 860 р. св. Константин знайшов у Херсонесі, се — переклади з грецької мови на східно-славянську, точніше — на мову київських Полян.

Як доказує автор своє твердження? Передовсім зазначає, що під словом „руський“ в Паннонським „Життю“ св. Константина не можна розуміти „готський“ хоча б через те, що автор „Життя“ знав Готів і зве їх властивим

їх іменям: готів“. Отже відріжнює „руських“ від Готів.

Не можна під словом „руський“ розуміти також „норманський згд. варяжський“, бо назва „Русь“, „руський“ — споконвічна назва подільської землі, Київщини. Булиж варяги, каже автор, і на півночі, в землі Новгородській, а проте та земля за давних часів Русю ніколи не звалася. Не відшукано Русю й досі також у Скандинавії. Се переконуюча ознака, що назва Русь пристала до варягів на Київщині.

Зрештою в самім оповіданню „Життя“ св. Константина сказано, що людина, яку св. Константин зустрів у Херсонесі з „руськими“ Євангелієм і Псалтирю, говорила тою самою (себто „руською“) мовою та що наш мисіонер мову сию розумів „и бесѣдовавъ съ нимъ“. Инакше й не могло бути. Бож св. Константин знав добре словянську, болгарську мову. Будь ся „руська“ мова готською або варяжською, тоді св. Константин ледви чи зміг побесідувати з таким Русиною. Що більше. Він скоро, „силу рѣчи приимъ“, що значить: навчившись наголосу, став навіть читати принесені йому „руське“ Євангеліє і Псалтир.

Все отсе свідчить про те, що „руські“ Євангеліє і Псалтир з 860 р. — се переклади згаданих книг на мову київських Полян, серед яких уже тоді були християни. Київські Поляни, як видно, мали також свою азбуку ще перед св. Кирилом.

Переписка Богдана Хмельницького.

В найновішій 149-тім томі „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові“ редактор їх, д-р Ів. Крип'якевич, оголошує 13 неопублікованих досі листів Гетьмана Богдана Хмельницького з рр. 1650—1654 і 1657, що зберігаються в оригіналах (7) і копіях (6) в архівах у Варшаві і Москві.

Три листи Б. Хмельницького писані по польськи — до Польщі. В листі до Адама Кисіля з 20. II. 1651 р. Гетьман обговорює справу мирової комісії з Польщею, що мала відбутися в Павлоці. Лист до Станіслава Лянцкоронського з під Могилева 24. VI. 1652 р. містить погрозу, що як Поляки не помиряться з козаками, то „inszego szukasz sobie postronnego musielibyzmy rana“. Третій лист з Борків з 8. IX. 1653 р. до гетьмана Станіслава Потоцького знов у справі комісії; писаний незвичайно приниженим тоном, але знов є погроза: „iezeli by woyska zblyzly sie, nie bez rozlania krwi bydz musiało“.

Десять листів писані по українськи до московських урядовців. Два до ротовського намісника кн. Ренніна-Оболенського з 1650 р. відносяться до пограничних спорів на українсько-московським кордоні: річ йде про пограблення купців та мішану комісію, що мала сию справу залагодити. В листі до стародубського воеводи Хилкова з 17. V. 1652 р. Гетьман повідомляє про похід на Поляків; лист писаний в таборі. Лист до думного дяка Лопухина з 1657 р. подає тільки церемоніальне привітання. Решта листів писана до московського воеводи кн. Григорія Ромодановського з червня і липня 1657 р. — отже з останніх місяців життя Гетьмана. Вони освітлюють останню кампанію Б. Хмельницького: похід київського полковника Антона Ждановича на Поділля і Галичину та рухи Татар і Поляків; Гетьман жадає помочи від Ромодановського.

Знова в т. 147-ім „Записок НТШ“ д-р Ів. Крип'якевич оголосив 6 неопублікованих досі універсалів Б. Хмельницького з рр. 1650—1657, а також спис всіх опублікованих уже грамот й універсалів великого Гетьмана з рр. 1648—1657, яких є 77.

Бібліографія

Олександр Тулуб. СЛОВНИК ПСЕВДОНІМІВ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ. (Матеріали). Українська Академія Наук. У Києві, 1928 р. Ст. 34, 80.

Псевдонімів (вигаданих прізвиськ) письменники вживали від найдавніших (класичних іше) часів. Та найбільше псевдонімів повстало в нових і найновіших часах, коли поширилося друковане слово. Особливо багато повстало їх у 2-ій пол. XVIII ст. у Франції. В Східній Європі псевдоніми появляються найперше на Україні в XV. ст. В XIX. і XX. вв. майже кожний український письменник уживав псевдонімів. Деякі, діяльніші, з цензурних чи інших причин, мали їх по кілька, кільканайцять, а навіть кількадесять (нпр. О. Кониський — 35!).

Західні народи вже давно збирали псевдоніми своїх письменників в окремі словники. Словники такі мають Французи, Англіїці, Німці й ин. — пераз багатомовні. Мають їх також і наші сусіди: Москалі і Поляки. Тільки в нас не було досі на сім полі нічого.

Першу пробу „Словника псевдонімів українських письменників“ зробив отсе п. О. Тулуб. Се словник псевдонімів українських письменників головню XIX. та XX. вв.; згадується однаке також чимало псевдонімів українських письменників XVII.—XVIII. вв.

Словник сей складається з двох частин. В першій подано поазбучно виказ псевдонімів з розв'язкою їх, в другій — таксамо поазбучно виказ письменників з відсилками до їх псевдонімів. Усіх псевдонімів автор зібрав 1368.

Розуміється, що цифра отся не вичерпує всіх псевдонімів українських письменників. Их далеко більше. Нпр. покл. бібліограф Ів. Калниович зібрав їх був уже кілька тисяч. Зібрав їх чимало також другий наш бібліограф п. В. Дорошенко.

Свідомий сього й сам автор, коли пише у передмові до „Словника“: „Не претендуємо на вичерпливу повноту цього словника, ми сподіваємося, що ця перша спроба викличе нові надсилання матеріалів од самих авторів та інших осіб, і таким чином спільними силами складеться повний „Словник“ псевдонімів українських письменників“.)

В доповнення до збірки автора докину і від себе отсих кілька відомих мені, а незазначених у його „Словнику“ українських псевдонімів, обмежуючись однаке тільки до письменників покійних: 1. Азаріас еромонах — Захарій Копистенський; 2. Мигуцький, Мигученко — Василь Мова; 3. А. із Добрян, Русин Галичанин — Ант. Петрушевич; 4. С. П. з Добрян — Ст. Петрушевич; 5. Боголюб із Ветлина — Богд. Леонтович; 6. Кость Лірник — К. де — Мезер; 7. Святослав Тагон — С. Петлюра.

Іше кілька поправок. Псевдонім ч. 432: Ізраїльтенко — Павло Барвінський; пс. ч. 1067 замість Слович має бути Славич; пс. ч. 1295 зам. Щиповка м. б. Щипавка.

Вкінці оден запит до автора: чи слід розкривати псевдоніми живих іше авторів (о скількиж вони самі не розкрили їх)?

Не зважаючи однаке на зроблені вище замітки, праця автора є корисним вкладом в нашу наукову літературу і за неї належить йому подяка.

І. Кр.—й.

*) Матеріали надсилати на адресу URSS. Київ, Володимирська 54, Українська Академія Наук, наук. співроб. О. О. Тулубови.

ФУТРА дамські, мужеські та шкірки поручає найдешевше ГОРОВІЦ С^{ка} Львів, ул. Краківська 4. 293 Телефон 54—12. 4-10

В Централі ПАНЧІХ ПФАУ, Львів, Ринок 19.

найдешевше, бо вхід через сніг. 246 а 26—50

НОВИНКИ

Заступник патріарха в Москві митр. Сергій узнав юрисдикцію конвєнського правосл. єпископа Єлєвтерія Богоявленського над конвєнською Литвою і над Виленським.

Rzeczpospolita donosить, що в Варшаві при вул. Хмельней замкнула й опечатала поліція книгарню б. соймового посла Сєребрянкіова, представника російських націоналістів у Польщі, бо та книгарня під фірмою націоналістичною масово кольтпортувала большевицьку літературу і стояла в звязку з большевицьким представництвом.

Польську делегацію промисловців на чолі з князем Любомірським прийняли в Москві величавим банкетом. Потому польське посольство гостило комуністичних провідників у себе. На обох банкетах виголошено тоасти. Делегація зачала обідку по СССР.

П. з. „Bibliotheca Vacchica“ появилсь в Парижі перший том історії й бібліографії вина, зачинаючи від класичних часів. Ілюстрації величаві. Ціна того тому 231 зл.

Німецький тижневик „Weltbühne“ доносить, що німецьку воєнну флоту основно модеризовано. Стан її тепер такий: 8 кораблів лінійних, 12 кружаків, 85 торпедових сулен, 38 контрторпедових. Бюджет воєнної маринарки вносить тепер 210,009,000 (в р. 1924 вносив 104 міль).



3 07 3—10

Світляні купелі в дома можна собі урядити при помочи електричного апарату, котрий важить усього 4 кг. мого можна зложити й вигідно нести в руці. Набути можна в фабриці фармацевтичних препаратів Карла Енгельгарда у Франкфурті над Майном.

Оден з найкращих надгробних надписів казав вирити над гробом своєї жінки Клявдій Гіларій. Надпис звучить: Nihil unquam recessit nisi quod mortua est: „Ніколи нічого злого не зробила хіба те, що умерла“.

Консумція соли дуже рижниться залежно від країв і народів. І так споживають соли: в Іспанії на голову 4-75 кг, річно, у Франції 5-2, в Італії 6-15, в Росії 8-5, в Англії 12-5, в Німеччині 13-1, в Польщі 14, в Америці 15. Найбільше соли минається в тих краях, де її найбільше продукують.

Слідчі арештанти становлять у Польщі одну третю часту усіх в'язнів. Те велике число їх наражає скарб на великі й часто зовсім непотрібні видатки. Се й пригадує судям новий обіжник міністерства справедливости.

Справлення ошибки. В статті „Світла і тини“ в ч. 69. „Новой Зори“ на 1 стор. II. шпальті, у 25 вірші з долини замість: „освічення“ має бути: освячення, у 36 віршу з долини зам. Глєзера, має бути: Глєзера: в III. шпальті в 3 вірші з долини по слові оо. випущено: Василія, Редемптористів і Студитів.

Каварня Гостинниці „БЕЛЬМОНТ“ в домі Народної Гостинниці

Львів, Косцюшки 1. приймає замовлення на бенгети, сльоби в окремій салі. 2—15

Нові книжки

Греко-каголицька Церква, її історія від початку аж до наших днів та два життєві її перших подвижників. Львів, 1928. Ст. 102, ціна 95 гр.

Се нова книжка „Бібліотеки Української Християнської Організації“, в котрій популярно представлена історія нашої Церкви. Автор покликується на ріжні жерела.

О П О В І С Т К И

Від слів до діл

Послідніми часами появилсь много статей на тему сапані „Рідної Школи“. Богато дискусій, проєктів, а ще більше песняних дотинків то на „Рідну Школу“ то на суспільність заляя їх байдужности. Все це дуже гарно однаке загрожене становище „Рідної Школи“ через це ще зовсім не кращає. Крім иножества слів треба ще бодай маленьких діл. Маючи це на увазі, з рамени Виділу Читальні „Провіста“ в Олеську відбувся 26. VIII. концерт, з якого частину доходу в сумі 75 зл. призначено на фонд поратования „Рідної Школи“. Рівнож визнається виділи всіх читальнє, аматорські гуртки, та поодинокі осіб, яким добро „Рідної Школи“ а тим самим добро цілому народові бодай трохи лежить на серці, щоба ветаючи зайнялись уладженням якоїсь вишшої концертної, з чого дохід пішов би на фонд поратования „Рідної Школи“. Час вже зрозуміти значіння „Рідної Школи“ для нашого народу. Менше слів а більше діл. — Ану хто перший обізветься на цей завіт!

Виділ. НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ.

Комунікат Товариства прихильників Освіти у Львові.

Станіславське і волинське воевідство відмовило нам дозволу на переведення прилюдної збірки у вересні „Місяця Студента“ на Допомоговий Фонд Студентств. Тому, збірка, до якої закликало наше Товариство Шановне Громадянство та студентство, мусить бути обмежена до львівського і тернопільського воевідства. Але через відмову дозволу на переведення збірки у станіславському і волинському воевідстві, не сміє потерпіти наше студентство, бо воно доконче потребує негайної помочи від громадянства. Тому Виділ Товариства Прихильників Освіти у Львові звертається до нашого громадянства в краю і на емітрації з проханням прислати свої жертви і ласкаві датки на Допомоговий Фонд українського студентства на конто Товариства Прихильників Освіти в Земельнім Банку Ріпотечним. — Львів, Паладе 7, на конто ч. 153.735 в П. К. О. Варшава, або на адресу Товариства, Львів, Суміньського 21. Наше громадянство мусить доказати, що воно розуміє вагу допомоги для студентства та, що своїми жертвами воно дасть потрібні для цього фонди.

За Виділ: Володимир Дециневич вр. — голова. Омелян Драньневич вр. — секретар. На цьому місці Товариство Прихильників Освіти у Львові отвірас виказ аложених жертв на Допомоговий Фонд Студентству: св. Володимир Дециневич аложив 50 зол. (п'ятьдесять). Складаючи жертводавцєви шпур подіку, прохасьтєся складати дальші датки на Допомоговий Фонд Студентству.

Др. Г. БРУХНАЛЬСЬКИЙ стоматолог-дентист ординує в недугах устної ями і зубів в липні і серпні як передтим Львів, вул. Галицька 19, II пов. 18-20

Дентист ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17/II. Скріплювання хитаючихся зубів, пльоюбування й внимання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після американської системи. Пацієнтів з провинії полагоджуеться в найкоротшому часі. П. Т. Урядовим і студентам 311 значна знижка. Полекші в сплатах. 4—5

ДЕНТИСТ

асист. кайіки стоматологічної У. Я. К Д-р мед. Яковський Мечислав Спеціаліст в недугах устної ями і зубів. Дентистичну техніку веде особисто. Львів, Словацького ч. 18, I. пов. 277 8—15

Д-р Р. НЕСТОРОВИЧ

ординує в хоробах внутрішніх і жіночих в ПЕРЕМИШЛІ, Францішканська 37, (площа на Брамі). Власний хемічний і мікроскопічний 299 лаборатор. 4—5

МАГАЗИН і РОБІТНЯ

всякого рода ФУТЕР Елисавети СОЛІК (вдови І. Соліка) Львів, тільки ул. Собєського 4. 6-10

ТОЛОЧАЛЬНЯ наймодніших десєнів на пльшових пладах навіть знижених — відсвіжування на спеціальних машинах — перєроблювання на модній фасон — фарбування футер липським способом РОБІТНЯ СУКОНЬ

М. ВОЛЯНСЬКОЇ Львів, Собєського 12, Телефон 17-04. 291 3-9

ПОРУЧАЄМО НОВО ВІДЧИНЕНУ ФОТОГРАФІЧНУ РОБІТНЮ „ДОРА“ ЛЬВІВ, Словацького 2. 6-20

ФАХІВЦЕМ-ШОФЕРОМ

стане кожний по укінченню Львівських Самоходових Курсів інж. Александра Юорого (Juhre) 313 Львів, вул. Копєрника 54 3—3 Школа міститься при найбільших самоходових варстатах і гаражах у Галичині. Докладна і скоро наука. — Оплата ратами. — Полекші незможним. — Інформації і програми удляє заряд курсів. — Вписи щоденно.

ФУТРА дамські і мужеські

гарнітури і верхи до футер 303 поручає 6—8 МАГАЗИН ФУТЕР Ст. СОЦКІ Львів, Академічна 3. Приймає, футра до переховання на літо.

„ОЛЬКА“

245 19-30

ЧАЙ КАВУ І ВИНА

в найлучших родах — по найдешевших
300 цінах — поручає 4—15

Едмунд РІДЛЬ

Львів, Рутівського 3.

Цінники на жадання безплатно.

Олійні фарби,
Покости,
Лякери,
316а 2-20 Пендзлі
найдешевше у



О.Т. Вінклера Син, Львів Ринок 28.

„ТРИКОТАРНЯ“

Перша укр. робітня волічкових виробів
МЕЛЬНИК ОЛЬГИ

305 Львів, Косцюшка 3/1. 6—6

Продає і приймає замовлення на нові воліч-
кові річи. — Перерабляє старі. — Підрабляє
панчохи і скарпетки. — Роботу виконує солідно!

Фабрика ПИЛЬНИКІВ **Г. МОНЧИНСЬКИЙ**

Львів, вул. Волинська 25, тел. 20 18, стація
зал.: Львів-Підзамче. — Приймає ПИЛЬНИКИ
до насінання і замовлення на нові. 282 13-25

ВЗУТТЯ мужеське, дамське

власного виробу
по дуже низьких цінах поручає 260
:: першорядна робітня обуви :: 12-27

ІВАНА МАТИКЕВИЧА Львів, Шептицьких ч. 1
напроти св. Юра.

ФУТРА мужеські й дамські

містові й до дороги,
куртки, свитки, шапки
і т. п. поручає

М. А. АВГУСТИН
МАГАЗИН ФУТЕР

Львів, Рутівського 7. Тел. 49—46.

297 Приймає всякі роботи кушнірські. 4-10

МОТОРИ

бензиново-нафтові

для сільських господарств
:: та дрібного промислу ::

продає по конкурентійних цінах
і на дуже догідних умовах

Фірма **РЕЗЕТКА**

Львів, ул. Словацького 2.

286 12—20

Одинокий СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН трикотажів.
Продає найтревальші СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ, ПАНЬЧОХИ,
РУКАВИЧКИ, СКАРПЕТКИ по цінах гуртових.

Львів, — Ринок 35
(біля „Нар. Торговлі“).



Робітня годинникарсько-
ювілерська

КАРОЛЯ ГАЄВСЬКОГО

у Львові, вул. Сикстуська ч. 31.

(в подарю на ліво)

виконує всякі роботи о 40%
298 дешевше як всюди під гарантією. 5-10

Светери, жакети, костюми гарсонки, камі-
зольки дамські й мужеські, гальки, рефорни,
панчохи, камаші, штильни, скарпети і т. п.
ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ й підроблювання
старих трикотажів.

Підношення очок панчіх шовкових і філь-
декосових.

Виконує з найліпшого матеріалу дуже ста-
ранно й по умірених цінах

Трикотарська робітня **В. Лібанської**

262 Львів, Баторого 34, (мезанін). 12—30

ПАРОХІАЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ НА СПЛАТИ.

I-ша библ. — 57 книжок за 60 зол. платних
у 3-місяч. ратах; II-га библ. 105 книжок за
150 зол. пл. у 4 ратах, при чім перша рата
60 зол. проч. р. по 30 зол. Перша библ. нада-
ється для сільських, друга для міських парох.
іббліотек. Усі книжки відповідно дбрані й
п евні щодо змісту. В переплеті I. библ. 100 зол.,
II. библ. 220 зол. — Замість готівки приймає-
мо також векслі 3—4 місячні; дочислюємо тоді
ще есконт. Замовляти: „Добра Книжка“ —
Львів — Lwów, skr. p. 11. 294 8—50

Продажа на догідні сплати!!

Машини до шиття ==

== Грамофони, ровери

Кружлівки молочарськ

та їх складові части, кравецьке приладдя

і до ручних робіт. Власна майстерня направ

Александр МАЛИМОН

Львів, ул. Валова, 11 а.



РІК
ОСНОВАННЯ
1878.

На літний і осінний сезон
поручає наймодніші

КАПЕЛЮХИ І ШАПКИ

Фірма **АНТІН КАФКА**

Львів, вул. Галицька ч. 4.

Ціни знижені! Вибір великий!

138 32-2

НА ЗАМОВЛЕННЯ ГОТОВІ

ФУТРА

і перерібки поручає

фірма **Ф. і Ю. Любельські**

Львів, Рутівського 5. Тел. 48-70

319 40 літ існування. 1—10

Власної продукції зна- **БЕРБЕКА.**

ні плити тростинові ::

Легкі **гіпсові плити** патент. „ІЗОЛІТ“

для будівельних і ізоляційних цілей на

подільні і піддашні стіни, на слокові

скринки Wayssa та всякі матеріали кор-

ркової ізоляції доставляє

С-ка Инж. Дунін і Зеліньский

Львів, площа Бернадинська 11.

318 Телефон ч. 1-73. 2-2

Фабрика зложена в 1874 р.

Численні медалі й дипломи.

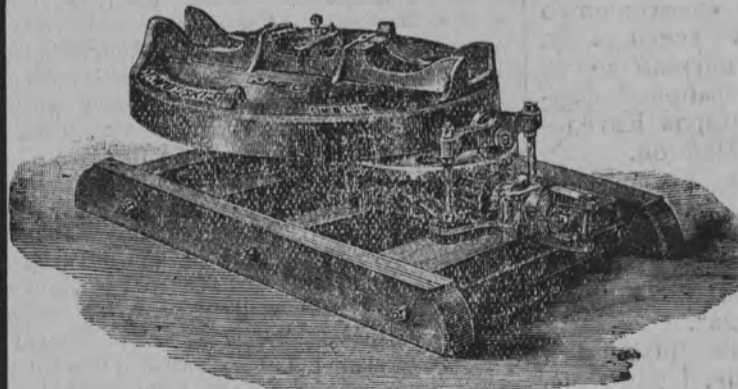
СПІЛКА АКЦІЙНА

ФАБРИКА РІЛЬНИЧИХ МАШИН І ЗНАРЯДДЯ

М. ВОЛЬСЬКІ І С-КА

ВІДДІЛ У ЛЬВОВІ, вул. Городецька 2 Б.

поручає власного виробу фабрики різних типів і величин :



молотільні,
кирати,
січкальні,
віялки,
млинки,
валці перстенові,
культиватори
пружинові і т. п.

Виконання машин і викінчення першорядне. :: Тревальсть машин
і справність у праці гварантована. :: Варстати репараційні й мон-
терські на місці. 1—2

Цінники й проспекти висилаємо відвортною поштою.

Адреса для листів: С-КА АКЦ. М. ВОЛЬСЬКІ, ЛЬВІВ, ул. Городецька 2 Б.